

LINGAMBOLO ZA TABA YA BULOZI NI PRESIDENT LUNGU WA ZAMBIA

by Nokushimba

President Lungu mwa lieto la hae la kwa mukopano wa African Union kwa muleneñi wa Addis Ababa, Ethiopia, n'a izo fitisa buitamo bwa kuli, ha ta kuta kwa Zambia u ta yo fitelela feela fa ku yo ba ni lingambolo ze tiile ni Barotse Royal Establishment. Mukanga wa lingambolo ze kulubelwa, li liba fa taba ya muzeko woo sicaba sa Bulozzi si u fitisize kwa likuta za mafasi; ili koo sicaba sa Bulozzi si mañalile Muso wa Zambia ka ku fitisa lipilaelo ze ñata ñata ze simuluhile fa puso bumaswe yeo sicaba si fumani mwa hal'a lilimo ze mashumi a ketalizoho. Mane fo ku tilo fitiwa fa ku yumba ni ku felisa tumelelano ye tuna ya mo ne lu lukela ku kopanela ni ku sebezisana hamoho mwa hali a bupilo kaufela ni misebezi ya teñi.

President Lungu nihaike ki ona makalelo a puso ya Zambia, ka ku ba ya 'ngile bu-President boo ona mwa liketisa za 20th Sope, 2015, ku bata ku komokisa kuli mwa mazazi feela a supile ka liliñwi (8), mi a sina ni agenda ya lukisize ki kale a tulelela kuli a yo kena mwa kuli a sebeze taba-tuna ye cwale, mi inze ili ye pwenkisize bao ba itangetile fa bona bu-President boo.

Ku lika ku nyaka hanyinyani fa mulelo wa hae woo ni mwa kakanyeza ka kwa hupula ku liba kuli a yo sebeza taba-tuna yeo ku lu fitisa fa maemonyana a kuli ki ku shuta mutai. Taba ya Bulozzi ba ba iyemela ni ko ba se ba isize ha ni kolwi kuli ku inzi sikuka silisiñwi! Luna lu bona cwalo kakuli taba ye ha ki ya Litunga wa Bulozzi, kono ki ya sicaba sa naha ya Bulozzi. Hape taba ya teñi ni lipilaelo ze mwa teñi ha ki za Litunga kono ki za sicaba, cwale haiba ye ki taba ya sibupeho sa zeo li bonisizwe fahalimu foo, kanti ku taha cwañi kuli ba ba bata buipelezo bwa za yona ba yo bu batela isiñi kwa likuta sihulu likuta koo lipilaelo za muzeko wa teñi se li fitisizwe kale mi ni lizibiso kaufela za litaba zeo ku amuhelwa ni ku nyakiwa hande ki likuta ze cwalo?

Se siñwi se si kakamanisa bao ba amiwa ki taba ye, ki lipono ze komokisa za moo ba ba yemela Zambia mwa taba mo, mo ba bonahaliseza ku tokwa zibo ya mo u yemela Mulonga wa Bulozzi ni mo u swalezi ni ku ikabela misebelezo ya bona ku za Mulonga, inge ili kuli ki wona feela wo zamaisa puso ya sicaba sa Bulozzi. Kihona kuli ha ku fitiwa fa za ku babalela Bulozzi ni za bona, ki Mulonga feela wo tamiwa ki lika kaufela za ku sileleza sicaba, isi mutu alimuñwi feela.

Hape ni teñi ne'ba puo ye toloka ba ba swanela ku yema kwa muñwana wa limpi za Bulozzi i lukela ku ba puo ye zibiwa cwalo ki Malozzi. Cwale ku yo huwaela kwa mafasi kuli yena u ta yo sebeza ni ku fayula za taba ye kaufela ni BRE, ki taba ye sina se i talusa ku mwana sicaba sa Bulozzi, kakuli ku yena ha'na mpi ye bizwa cwalo kuli a kolwe kuli ki niti luli i teñi mpi ya hesu ye ni kolwa kuli ita yo ni lwanela tota.

Ka ku itwanganisa ko ba taha ka kona bo Lungu, luna lu bona kuli itaba makilikicani a ka shembela BRE butata kwa pili. Zeo ki linzila ze lika ku kauhanya sicaba sa Bulozzi ni bashemi ba sona. Lipilaelo ze bupilwe mwa taba yeo ya Bulozzi ki ze ñata kakuli ni zona lifoso ze bu foselizwe Bulozzi ki ze ñata sina ka mo li konezi ku fitiswa kwa likuta zeo za lifasi. Mi ka lipono za lipilaelo zeo, ha ki ze kona ku supelwa alimuñwi mwa sicaba sa Bulozzi kuli ibe yena ya ka li tatulula. Puso mwa Bulozzi ne ili ye ne i abezwi maluko a Mulonga a shutana shutana. Mane misebelezozo ye miñwi ne i kona ku sebeza ka ku kopana ni ye miñwi, mi hamoho ni ku kona ku sebeza ku indulula butata hande. Maluko a matuna a Mulonga wa Bulozzi ki kuta ye tuna ya Ngambela. Yeo ka siyemo sa yona, ina ni ku kopanelanga milelo kaufela ye mituna ni ba likuta za mwa likiliti bao ni bona ba li siemba se si tuna hahulu sa Mulonga sina haili bona ba ba okamezi zona likiliti zeo ka ku yemela Ngambela. Kacwalo, ku talusa kuli Ngambela ni kuta ya hae ya Siikalo ki bona ba ba zamaisa Mulonga wa Bulozzi - **MANE U NA NI LILUMBATINA LA MINYOLUI**: Hape mane ki yena "Sope" wa Bulozzi. Ngambela ki ku talusa kuli ki yena ya kona feela ku toloka za Mulonga, ku zeo Mulonga u li sebeza mwa Bulozzi. Seo kona siemba se si tuna hahulu fa zamaiso ni puso ya Bulozzi, cwale ki ka ho Ngambela a bonwa kuli ki **IYAWA** fa misebezi kaufela ye ama Bulozzi.

Ku ba ba ipumana mwa mikwa ye miñwi ye tokwa ku sebezisana ni sicaba sa Bulozzi, ba swanela ku tolakelwa hande sikuka se ba lukelanga ku zamaya ka sona.

Siemba se siñwi sa Mulonga wa Bulozzi ki sa silena. Silena ni sona si na ni misebezi ye si lulezwi ki sicaba kuli ba si sebeleze, kono mi ha ki zamaiso ya misebezi ya zazi ni zazi ya Mulonga; kono ki wa ku nyakisisa ni ku otolola fo ku sikamisizwe ki ba maluko a mañwi ba ba abezwi misebezi ya puso. Cwale kaniti luli silena ha ki sa ku swala focolo ni ku laisha. Ha ku sali ku simwa, Mulena na sa zusi mpi ni ku yo i etelela mwa ku lwana. Hape ku sa li ku ba ku sa zibwi Litunga ya libelezwi kuli mwa ndwa na izo yema kwa munwana wa limpi za sila. Cwale kihona kuli haiba bo Lungu ba tolokezwi hande musebelezozo wa Mulonga

mwa Bulozhi, ne ba sa swaneli ku fiwa sikuka sa kuli Mulonga u ba amuhela kuli ba to ba ni lingambolo ni BRE, ku sa tolokiwi hande kuli BRE yeo ki ya ba ba swanela ku bizwa cwalo ku ya ka lizibo ni likutwisiso za sicaba sa Bulozhi.

Ha lu kolwi kuli buñata bwa Malozhi ba lumela ku to tolokelwa za puo ya bona ka lipuo ni lizibo za bazwahule. BRE ki puo ya senyi, ha i lukeli ku to belekiswa mwa ku sebeza za kuyoya ni bufelo bwa sicaba sa Bulozhi se si fitile fa bufelo bo si tiselizwe ki bazwahule. Kacwalo ki swanelo ya Mulonga wa Bulozhi ka kuta ya Ngambela yeo se i sebelisa libizo la BRE ku swalisana ni likopano ze lwanela buipuso bwa Bulozhi ku talima taba ya Bulozhi yeo se ipahekilwe kwa likuta za licaba; hakusicwalo BRE ikabe i lumbezwi ni kuli ki yona ye bindela taba ya Bulozhi ku i palelwisa ku botoka imi sikuka si otolohile.